

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobců: **a) J. B., b) Z. B.**, **c) J. B.**, **d) V. B.**, **e) M. B., f) Z. B. g) Z. S.** všichni zastoupeni JUDr. Milošem Slabým, advokátem, se sídlem Nádražní 9, Mohelnice, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti,** se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 12. 2013, č. j. 100/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 101/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 102/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 103/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 104/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 105/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 106/2013-ODSK-OTC/11, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) – g) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 3. 2017, č. j. 8 A 23/2014 - 95,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobci (dále též „stěžovatelé“) domáhají zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 3. 2017, č. j. 8 A 23/2014 - 95, jímž byly zamítnuty jejich žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 12. 2013, č. j. 100/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 101/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 102/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 103/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 104/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 105/2013-ODSK-OTC/11, č. j. 106/2013-ODSK-OTC/11, ve věci žádosti stěžovatelů o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti.

[2] Městský soud v napadeném rozsudku žaloby po zjištění skutkového stavu zamítl, a to, shodně jako žalovaný, z toho důvodu, že žádost stěžovatelů o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů byla podána po marném uplynutí prekluzivní lhůty podle § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů). Tato lhůta je dvouletá, podle městského soudu začala běžet v dubnu 2011, marně uběhla v dubnu 2013, avšak stěžovatelé podali své žádosti až dne 5. 8. 2013, tedy v době, kdy jim právo na peněžitou pomoc již zaniklo.

[3] Stěžovatelé v podané kasační stížnosti se závěrem krajského soudu, a ani s důvody, které jej k tomuto závěru vedly, nesouhlasí. Namítají, že jejich žádost nebyla opožděná. Uvádí, že se o smrti otce, současně syna, bratra a manžela, pana A. B. dozvěděli dne 28. 3. 2011 a souhlasí, že žádost o peněžitou pomoc byla Ministerstvu spravedlnosti doručena dne 8. 8. 2013. K tomu doplňují, že zákon č. 45/2013 Sb. v § 30 odst. 2 spojuje začátek běhu dvouleté subjektivní prekluzivní lhůty se dnem, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem. Po určitou dobu vůbec nebylo zřejmé, že smrt A. B. byla způsobena trestně aprobovaným jednáním třetí osoby, trestní stíhání později označeného pachatele trestného činu P. M. bylo zahájeno až 26. 9. 2011. Do té doby měli lékaři i policie za to, že ke smrti došlo nikoliv z důvodu fyzického napadení, ale že k ní došlo bez cizího zavinění. Svědci napadení popírali, nebyla provedena soudní pitva, po zjištění, že došlo k úderu pěstí do hlavy, vyvstaly pochybnosti o příčinné souvislosti se smrtí apod. Vývoj názoru policie na důvod úmrtí A. B. je patrný zejména z usnesení GIBS, str. 8 a násl., které bylo přílohou žaloby. Přesto i soud tvrdí, že vědomost o trestném činu stěžovatelé měli nejpozději v dubnu 2011, o čemž má svědčit zejména podání vysvětlení Z. S.. Ta však uvedla, že o napadení třetí osobou ví jen z doslechu. Dodávají, že jako poškození byli poučeni až 21. 11. 2011.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež splňuje podmínky ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s., a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[5] Kasační stížnost Nejvyšší správní soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že napadený rozsudek takovými vadami netrpí a že kasační stížnost **není důvodná.**

[6] Nejvyšší správní soud z obsahů spisů zjistil, že stěžovatelé jsou pozůstalí po panu A. B., který, jak bylo ve spojení s jeho úmrtím zjištěno, zemřel násilnou smrtí, v důsledku fyzického napadení. Podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 29 T 11/2012-737 založeného ve správním spise ke zranění A. B. došlo dne 14. 3. 2011 mezi 17:00 až 18:00 hodin v M., na ulici N. K jeho úmrtí došlo dne 28. 3. 2011.

[7] Ze správního spisu již městský soud zjistil, a Nejvyšší správní soud ověřil, že v něm jsou založeny dva úřední záznamy sepsané Policií České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, obvodní oddělení Mohelnice, ze dne 17. 3. 2011

a) ohledně místního šetření ke zranění poškozeného A. B., jehož se účastnila manželka poškozeného V. B., poučená podle § 61 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České

republiky, ve znění pozdějších předpisů, § 49/1 písm. c) a § 47a zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů;

b) ohledně pohovorů s M. B. a Z. B., nar. X, J. B., D. B., M. Š., I. H., F. A., P. S., MUDr. K. z odd. JIP neurochirurgického odd. Fakultní nemocnice Olomouc, J. F. a J. Š., přičemž všichni byli poučeni podle § 61 zákona č. 273/2008 Sb.

Dále jsou zde založeny další úřední záznamy o podání vysvětlení sepsané Policií České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, obvodní oddělení Mohelnice, postupně se Z. S. (ze dne 11. 4. 2011), V. B. (ze dne 26. 4. 2011), Z. B., nar. X, (ze dne 31. 5. 2011), přičemž důvodem podání těchto vysvětlení bylo odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci úmrtí A. B.

[8] Stěžovatelé, jak taktéž vyplývá ze správního spisu, žádost o poskytnutí peněžité pomoci podle zákona o obětech trestných činů podali dne 5. 8. 2013, a Ministerstvu spravedlnosti byla tato žádost doručena dne 8. 8. 2013, což ostatně stěžovatelé sami potvrzují v kasační stížnosti.

[9] Podle § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů *žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká.*

[10] Za uvedeného stavu věci městský soud přisvědčil závěru žalovaného, že v průběhu měsíce dubna 2011 se žalobci dozvěděli o újmě způsobené trestným činem, a že tedy v dubnu 2011 začala běžet dvouletá prekluzívní subjektivní lhůta. Žádosti stěžovatelů o poskytnutí peněžité pomoci byly dne 5. 8. 2013 podány po marném uběhnutí této prekluzívní lhůty, a jejich právo zaniklo. Zákon o obětech trestných činů spojuje výslovně počátek lhůty s okamžikem, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, k čemuž došlo, jak již soud uvedl výše, v dubnu 2011.

[11] S tímto závěrem se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud. Ze zjištěného skutkového stavu plyne, že již v dubnu 2011 stěžovatelé věděli, že policie činí kroky k odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci úmrtí A. B. Svědčí o tom zejména shora uváděné úřední záznamy sepsané Policií České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, obvodní oddělení Mohelnice.

[12] Na tomto závěru nezmění nic ani tvrzení stěžovatelů, že nevěděli, že jednání pachatele, jímž byl označen P. M., vůči A. B., je trestným činem, a že mohli subjektivní vědomost o tom, že ke smrti došlo trestným činem získat nejdříve v den, kdy jim bylo doručeno vyrozumění o konání výslechu svědků ze dne 18. 10. 2011.

[13] Právní úprava skutečnost „dozvědění se“ o újmě způsobené trestným činem nespojuje s procesním úkonem zahájení trestního stíhání proti konkrétní osobě, či s vyrozuměním o konání výslechu svědků, nýbrž tuto skutečnost spojuje obecně se subjektivním povědomím dotčených osob o tom, že daná újma je důsledkem jednání naplňujícího znaky trestného činu. Pokud se stěžovatelé dovolávají textu usnesení GIBS, str. 8 a násl., které bylo přílohou žaloby, a to na podporu toho, že nevěděli o trestním původu dané újmy, nelze jim dát za pravdu. Z tohoto textu naopak jednoznačně vyplývá,

že manželka zemřelého se od samého počátku vyšetřování dané věci dovolávala toho, že šlo o trestný čin a chtěla podat trestní oznámení, a že policie jí k trestní povaze daného jednání přisvědčovala.

[14] Bez významu podle názoru Nejvyššího správního soudu není ani skutečnost, na kterou ostatně poukázal v odůvodnění napadeného rozsudku i městský soud, že účelem zákona o obětech trestných činů je peněžitá pomoc obětem trestných činů sloužící k překlenutí jejich zhoršené sociální situace, která nastává zpravidla bezprostředně po spáchání trestného činu. Právě s ohledem na to, že je těžko představitelné, aby byla oběť přímo zasažena trestným činem spáchaným v minulosti, byly zákonodárcem k uplatnění nároku stanoveny prekluzivní lhůty. Bylo tedy na žalobcích, aby nezmeškali uběhnutí své subjektivní lhůty.

[15] Souhrnně vzato se tak Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci plně ztotožnil s hodnocením a závěry městského soudu v napadeném rozsudku. Současně s ohledem na poměrnou podrobnost a obsažnost odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu ve spojení s tím, že nyní posuzované kasační námitky jsou v podstatě opakováním námitek žalobních, Nejvyšší správní soud ještě dále odkazuje pro dokreslení hodnocení věci v jednotlivých podrobnostech také na autentický text daného odůvodnění, který je účastníkům řízení znám.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasačních námitek a ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že městský soud rozhodl o podané žalobě proti napadenému rozhodnutí zcela v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud je tedy zcela shodného názoru s názorem městského soudu v napadeném rozsudku, a proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je zjevně nedůvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

[17] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli ve věci úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení; žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady činnosti nevynaložil, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2017

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu